

195

ఆంధ్రరాష్ట్రవారంభవిద్య

ఆంధ్రరాష్ట్ర
వారంభవిద్య

The Registrar of Books,
Old College Building,
Cachibid P.O.,
Machilipatnam.

195
4-51

FATHER OF INDIA

అకాశకులు
రామరాజుండ్లకిరీ
★ H.O. ఏలూరు ★

V.S. SUDAN

విషయ సూచిక

ముఖచిత్రం : మహాత్మా గాంధీజీ

1. నిత్యసంకీర్తనము —
2. విద్యా సహజ గేయము — దుంప రామమూర్తిగారు
3. కథాగీతాలు — (పద్య) — “చిరంజీవి”
4. గవర్న మెంటు హిల్ స్కూలు పర్యటనము — జి విజయభాస్కరపట్నాచార్యగారు
5. కన్నకడుపులో కత్తిపాటు — లామ ఇక్రాయేలు - విద్యార్థి
6. చదువుకోవోయ్ ! (గేయ) — డా॥ చక్రకాంతిరెడ్డిగారు
7. వయోజనవిద్య — వెంకటరెడ్డి పార్వతీశంకర్లు
8. బామ్మలపాట — సురజా శ్రీ వేణుగోపాలరావుగారు
9. బావజామయి — (గేయ) — రుక్మాభట్ల వేంకటభాస్కరరావుగారు
10. చింతమాటలు — సురజా శ్రీ వేణుగోపాలరావుగారు
11. వివేకప్రశ్నలు —
12. సంపాదకులకు లేఖలు —
13. సామ్రాజ్యవాదం చిత్రితప్రశ్నలకు సమాధానములు —
14. విద్యాభివృద్ధి ఎట్లు ? — సంపాదకులు
15. స్వీకరణ - కవితలు —
16. మీ గోచారభావనలు — పండిత డి.ఎస్.ఆర్. శాస్త్రిగారు
17. సభలు - తీర్మానములు —

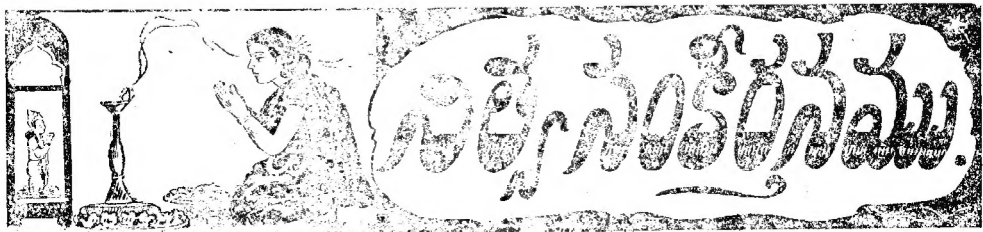
ఆంధ్రరాష్ట్ర హారంభవిద్య

విద్యావిషయిక మాసపత్రిక

సంపుటము
40

ఏలూరు, 15 అక్టోబరు

సంచిక
7

వివరణము :

సద్వస్తుసందర్శనము, మనభావముల కందము, మన కాస్థితి లభించినపుడు ఈ యోగ్యతాయోగ్యతలు, భోగభాగ్యములు, సుఖదుఃఖములు, మొదలగు ద్వంద్వములు కనపింపవు. మన కోకనూతనశక్తి యులవడును. ప్రపంచమంతయు నూతన స్వరూపముతో, నూతనవికాసముతో కనపించును. లోకవ్యాపారమునకు కొంతకాల మావశ్యకమగునట్లే మన యాధ్యాత్మిక సాధనకుగూడ కొంతకాలమును వినియోగింపవలెను. ఈ విధముగ మనము నిత్యమును జేయుచున్నచో మనకు తప్పక దైవసందర్శనమగును.

ంకీర్తనము :

హే సర్వాంతర్యామి ! నీ సాయమేకాదీ నాస్వతంత్రశక్తి యెందుకును కొఱగినను, నా చిత్తము నీయందు లగ్నమై విషయ వ్యామోహమునకు అతీతమై నీ చెంతనే వసించును గాక !

స్వామి రామతీర్థ.

*

విద్యాప్రచార గేయము

*

రచన: శ్రీ దువరామమూర్తి

బడులకు పిల్లల పంపండి! మన
అవిద్య సంఖ్యను మాన్పండి!

1. బడులకు పిల్లల పంపగలేరా
అవిద్య సంఖ్యను మాన్పగలేరా
బడికిపోని బ్రతుకు వెంబడి లేని సేద్యము
పనికి మాలినది కడరా! || బడు!

2. చదువే జ్ఞానము - చదువే ముక్కన్న
చదువే సర్వముగాదా
చదువు లేనివరులు జీవిత
సంతస మందగ లేరుగాదా! || బడు!

3. ఆంధ్రదేశము - మనమాంధ్రులము

ఆంధ్రమైనను నేర్వగ వలదా
తెలుగు తేనెయగు తెలిసిన వారికి
తేనెను గ్రోలగ వలదా! || బడు!

4. కౌలువ్రాయగను - కమ్మవ్రాయగను
గణిత శాస్త్రమును తెలియంగా
పలుకు చక్కబడ నేర్వగ వలదా
భారతీయులము కావలదా! || బడు!

5. తప్పక బడులకు చదువు నేర్చుకొన
తమతమ బిడ్డల పంపండి!
ఒప్పుగ విద్యల నేరిచి బిడ్డలు కడు
గొప్ప గాంచెదరు కనుగొనుడి! బడు!

*

కథాగీతాలు

*

“చిరంజీవి”

1. కుక్క - మాంసపు ముక్క
కుక్క యొక్కటి మాంసపు ముక్కతోడ
నదిని బాటుచు తననీడ నందు జూచి
తలచి వేరొక కుక్కని; నిలిచి మొరిగె;
నున్నదియు పోయె; - గోలున నూరకేగె.

2. పులి - బాహ్మణుడు
అడుసులో నులికి - వెలిదీయ కడియ మిత్తు
బాపదా! యంచు పులి యాస జూప నరడు
చెరువులోదిగ ‘నద్దిరా! దొరకి’ తంచు
వెలికి దెచ్చి భుజించె నాపులి యతనిని.

3. కాకి - నక్క
చెట్టుపై నొక్కరొట్టలో చేరె కాకి;
నక్కయొక్కటి ‘చక్కనిబావ! బక్క, పాట

పాడు’ మనపొంగి ‘కావ్’ అనబడియొట్టె
నక్క కొనె దాని; కాకిని వెక్కిరించి.

4. వర్తకుడు - గాడిద
భారము దొలంగ ద్రోవలో. ప్రతిదినంబు
నీట లవణంబు ముంచెడు - వాట మెటెడి
వర్తకుడు స్పంజి గట్టిన వార్త గనక
నీట మునుంగు గాడిదమేని నీట యణంగె.

5. గ్రుడ్డివాడు - లాంతరు
అంధు డొక్కడు లాంతరు నంది నడువ
‘ఏట నీకిది!’ యను కొంటె బాలుర కనె;
‘మీరు నను గానబోక నామీద పడక
ప్రక్క కేగంక మీరయి పనిచేచుచు.’

గవర్నమెంటు హిల్ స్కూలు పర్యటనము

జి. విజయభాస్కర పట్నాయక్.

“వంటికి నుఖము, యింటికి దరిద్రము” అన్న సామెత మన వుద్యోగములకు నేటి ప్రపంచములో సార్థక నామధేయమై యున్నది. ఏమున, పని చేయుటకా కష్టములేదు. దరిద్ర మనుభవించుటకా అంటులేదు. ఇంకొక సేవాాయుధాది వేరయినప్పటికి మన వుత్పత్తుబిరుదు సుదహరించవలసివచ్చినది.

నేటి మన విద్యావిధానములో ప్రయత్నము మేనేజ్ మెంటులనియు, బోర్డుపాఠశాల అనియు, పంచాయితీపాఠశాల అనియు, మునిసిపాలిటీపాఠశాల అనియు, గవర్నమెంటు హిల్ స్కూళ్లు అనియు, ఒక్కొక్కపాఠశాలకు ఒక్కొక్క నామధేయ మిడిరి. శలవులుగూడా స్కూళ్ళనుబట్టి యుండును. బోర్డు పాఠశాలలకు మే నెల 15 తేదీనుండి జూన్ నెల 14 తేదీవరకు వేసవిశలవులు. ఇంకొక నేను బోర్డుపాఠశాలకు చెందినవాడను. నా శలవుకాలములో నాకు తలవనితలంపుగా ఎప్పుడు ఏగని ప్రదేశమునకు పర్యటనము తగిలినది. అట్టి పర్యటనములోగల విషయములను నాకు తెలిసినంతములుకు వ్రాయ నిచ్చుగించినందులకు ఉపాధ్యాయ సోదర సోదరీణులు వినుగుజెండక నన్నొక స్వార్థపరునిగా తలంపరని వమ్ముచున్నాను.

గవర్నమెంటు హిల్ స్కూళ్ళలో నాసోదరులు, బావలు గలరు. అట్టి హిల్ స్కూళ్ళలోగల ఆరుకు H. M. గా నా సోదరాగ్రజులు పనిచేయుచుండిరి. వారిపై భగవంతుడు మోసిన కష్టమునకుగాను నేనున్నా, పూజ్యారాధన నా జననియు వెళ్ళవలసి వచ్చినది. 26-5-51 తేదీ శనివారం మధ్యాహ్నము బయలుదేరి 4½ గంటలకు పార్వతీపురంతోట్రయిన ఎక్కిఆరాత్రి కొత్తవలస స్టేషనులో బసచేసితిమి. ది. 27-5-51 తేదీ ఆదివారం ఉదయము కొత్తవలస నుండి శృంగవరపుకోట 11 గంటలకు చేరుకుంటిమి. అచ్చటవరకు మనకు శ్రయాలసౌకర్యము గలదు. అది నెల 12 గంటలకు ఆరుకుపోవు బస్సు నెక్కితిమి. అటనుండి పర్వత దృశ్యములు చాలామనోహరముగ నుండి నా మనస్సును లాగుచుండెను. మోటారుబండి సరిఅయిన బాటమీద యిండుమించుగ పది మైళ్ళు

పోయి యటనుండి కొండ నెక్కివలసియుండెను. మోటారు గిరుల సమీపించెను. ఈ కొండలలో అచ్చటచ్చట కొండనాతివాడు నివసించుచుండిరి. మోటారు క్రమముగా మీది కెక్కినకొలదియు సృష్టి వైచిత్ర్యము నేమని తర్కింతము? వానిని చూచియే తీరవలయును. మోటారు మాటిమాటికి వంపులుగా తిరుగు బాటమీదకు నెక్కుచు మమ్ములను మానవ అకమునుండి యూర్వముగా గొనిపోవుచున్నట్లుండెను. ఈ బాటకొక ప్రాకారము వంపలకొలది యడుగుల ఎత్తుగల కర్మకళిలను, రెండవప్రక్క చెట్లు తోను, తుప్పలతోను, నిండిన అభోలోకమా అన్న లోయలును గలిగి విపరీత దృశ్యములు కౌస్తుభచుండెను. బాట నిజానముగా నుండదు. ప్రతి నిమిషమునకు కొండనుచుట్టి గుండ్రముగా తిరుగును. ఇట్టి వంపులు వందలకొండి యుండుటచే మోటారు దోదకుని దృష్టి యిండుకయు చలించక తజ్ఞ భ్యాసముతో ముందు బాటమీదను, వానిచేయి మోటారు నడుపు చక్రముమీదను వుండును. అతడేమాత్రము పరాటగానున్నను ముందు వెనుకల వంపులనుండి యే మోటారుకచ్చి మీదపడునోఅన్న భయముచే మాటి మాటికిని నెలడు శబ్దపులిత్తి నొక్క ధ్వని చేయుచుండును. యింతి చాచకకర్మముతో పనిచేయు మోటారువానిని మనసులో మ్రొక్కుకొనుచు “నాయనా! మా ప్రాణములన్నియు ని యొకచేత నున్నవి. నీవే మా పాలిటి యూర్వరుడవు. మిత్స్రీ యంత్రమునుగొట్టిన యర్జునునకు నీ వేమాత్రము తిసి పోవు” అనుకుంటిని. ఇట్టి ద్రవ్యవరు యుండుట ప్రయాణీకుల సౌకర్యముకొరకే అని తలంతును.

ఇట్టి త్రోవలో వకప్రక్కనున్న పర్వతములలో నుండి క్రిందికి స్రవించుచున్న కొండి కొలువలు లెక్కతెన్ననియుండెను. మోటారు నిమిష నిమిషము నకు కొండజాట్టి తిరుగుటచే మాలో గొంతరికి నాంకులు ఆరింభించెను. నామౌతికు గూడా వాంతులయి కడుపుతో నొప్పిగూడా కలిగినది. అప్పుడు మోటారునావీ కొంతవిక్రాలి పొందినట్టి కారు నడువనాగెను.

ఇట్టి సృష్టివైచిత్ర్యము చూడ వాణిక స్వప్న ప్రపంచమువలె దోచెను. వకమూల కొండకిభరములు, వకనంక పాతాళలోకపు గుహలో యనునట్లున్న లోయలు, వకచో గలగల శబ్దముతో నంకరగా బోవు కొండకొలువలు, వకచో దూదిపింజలవలె గూడుచు విడిపోవుచున్న మేఘములు, మొదలగున వన్నియు నాకు దిగ్గజము గలుగజేసెను. ఇట్లు తే 27-5-51 దీ ఆదివారము దాతాపు రిక్ 1 గంటలు ప్రయాణముచేసి ఆరుకులోగల నాఅగ్రజాని గేహము జేరితిని. ఇక నచ్చట పరిగరముల గురించి కొంత చూచుకొంటము.

వారానరణము : మండువేసవిలోగల మేండు నెలలో సూర్యుడు సుమారు 10 గంటలకు ననిపించును. అంతవరకు మంచుతో నిండియుండును. మరల మధ్యాహ్నము కి గంటలకు వర్షారంభము జరుగును. ఇక వర్షములుపులో ఎటుండునో చూడుదు? అందుచేగాబోలు ప్రభుత్వమువారు తీస్కూళ్ళకు బాల్తె ఆగస్టు రెండునెలలు శలవు లిచ్చియున్నారు. ఇంట్లు ఎల్లప్పుడు తేమగలిగి యుండును. ఎటుజూచినను బహిరంగప్రదేశముగాక, తుప్పలతోను, లోయలతోను, నీడి ఏడవిమృగములు వెంటాడునో అన్న భయము గొలుపును. ఎటుపోవలయునన్నను, కొండలెక్కుటయో లేక లోయలలో దిగుటయో జరిగితిరవలయును.

ప్రజలు : ప్రజలు అనాగరికులు. కొండబాటి వారును వాల్మీకిలు గలరు. వారిని చూచిన వింత గొలుపుచుండును. వారిలో మాటలాడుటయే కష్టము. వారు అడవులు నరక పంటలు పండింతురు. మనవంటి వారిని గూడా వారు వింతగనే చూతురు. ఇట్టి ప్రాంతములలో పనిచేయు ఉపాధ్యాయులు వారిని గురించి శుద్ధబద్ధ టున్నది.

బడులు : ఈ బడులు గవర్నమెంటువారిచే నడుపబడుచున్నవి. మనబడులకు ఆ బడులకు తేడాగలదు. ఈస్కూళ్ళల్లింగులు వాటిమరమ్మత్తులు వగైరాలన్నియు గవర్నమెంటు వారివి. స్కూళ్ళసమీచరు వున్న వుపాధ్యాయులకే గాక యాణిక యుపాధ్యాయునకు సరిపోయి వుండును. శుష్టివిద్యకు సరిపోవు పనిముట్లు అన్నియు గలవు. ఒకవేళ యెడిపోయినా వెంటనే గవర్నమెంటువారు సమీ చేయుదురు.

ఇంటియేగాక పిల్లలకు బట్టలు, పరికలు, పుస్త

కములు, గూడా ప్రభుత్వమువారివారు. కరస్పాం డెంస్సుగురించి యుపాధ్యాయులకు ఎట్టి భవ్యములు లేకుండా పోష్టలు స్టాంపులుగూడా ప్రభుత్వము వారివే. మొత్తముపై స్కూలుజీవన వుండవలసిన వస్తువులలో ఏమోత్రము లోపములులేవు. సరిగాపనిచేయ వలయునన్న అట్టి సమైక్యలస్కూళ్ళలో పనిచేయుటయే ఉపాధ్యాయుపదవికి మంచిమార్గము.

ఇదియేగాక బడిశుభ్రపతచుటకు ఒకనిని, (స్వీపరు) పిల్లలను పిలుచుటకు (గర్లుడు) ఒకనిని, జీతములపై ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. ఇట్టి నియమములు కలుగజేయుట ప్రభుత్వమునకు ఆ స్కూళ్ళమందున్న అభిమానము లేటపడుచున్నది.

ఇన్నిసదుపాయములువున్నా యుపాధ్యాయునకు కష్టము తప్పలేదు. తాను వువచునులేచి, తన కొల కృత్యములు నిర్వర్తించుకొని, ఒకగంటకుండుగా బయలుదేరి, ఆ మోటుప్రసల ప్రతిగుంటికిపోయి, పిల్లలను పిండుకువచ్చి, తనపనిని చేసవలెను. ఇంత కష్టపడి పనిచేసినను, వారికి ఎక్కుతేవనలో డిపార్టు మెంటువారుగాక, రివిన్యూయినస్పెక్టరు ఆగాయితూ కలెక్టరువరకుగూడా వారిపై అధికారులే. మనవలె గాక వారికిచ్చు జీతములుగూడా ఎక్కువ.

జీతములు ఎక్కువయిననుసరే, స్కూళ్ళసదు పాయములు గలిగియున్ననుసరే, ప్రయాణసౌకర్యములు లేనిది, నాగరికత ప్రదేశముకొనిది, ఆరోగ్య ప్రదేశముగాక మలేరియాలో నిండియుండునదియు, మంచుప్రదేశమునదియు, ఆ పక్ష్యతకిభరములలోను, కొండలోయలలోను, ఆ మోటుప్రసలలోను, తాను, తన అలవిడ్డలు ఎల్లప్పుడు మలేరియాతో బాధలు పొడియు, మనవలె ఆహారదినములు, మందులు దొరకక, కష్టములపాలై, భార్యయున్న బ్రహ్మ చర్యమువలె జీవితములు గడుపుచున్నారన్న, వారికి విధిచాతయే యనుకొనుటయేగాక మనకంటెబ్రతుకు లేరువులేనివారిని తోచుచున్నది.

ప్రభుత్వములోగూడా పక్షపాతమున్నది. ఆ హిల్స్ స్కూళ్ళకు అన్ని సదుపాయములు గవర్నమెంటువారు చేసియున్నారు. అందులో కొంత ఆయి కా మనస్కూళ్ళకు సమీ చేసియుండిన, ఆ యుపాధ్యాయులలో కొంతయి నా మనముకష్టపడిన, మనస్కూళ్ళు ఆ స్కూళ్ళకంటె బాగుండును. ప్రస్తుతిము ఏస్కూళ్ళుసరిగా పనిచేయుచున్నవన్న ఆహిల్స్ స్కూళ్ళే. మొత్తముపై వారిసదుపాయములు, వారి

కన్నకడుపులో కత్తి పోటు

రచన: **లాము శ్రావణ్** - విజ్ఞాన విభాగం

[గత సంచిక తరువాయి]

తూర్పుదిక్కు తెలలెత్తవారటోంది. అప్పుడే లేచి వెళ్తున్న తన నిత్యకృత్యంలోనికి వెళ్ళిపోయాడు.... ఇంతలో—

అరుణరేఖలు కిలకిలా నవ్వుతూ ఉత్సవించాయి. ప్రకృతంతారావకాంతులలో రమ్యమొనల్లుకుంటుంది. తిరువులమీది పక్షిరేఖలు ఉదరపోషణకై ప్రళయం మీదికి రివ్వన తడిపోతున్నాయి. అతులత చాటున అటుమటుంటున్న అరుణకాంతి అలిసిపోయి మధు ఇల్లుచొచ్చి నిద్రావస్థలోని యతని ముఖాన్ని ఒక్కసారిగా ముద్దాడుతుంది. ఆ వెచ్చని మధుతో అతని నావరించియున్న నిద్రాదేవి అతనిని విడిపోయింది. త్రుళ్ళిపడిలేచి ప్రక్కకు మాళాడు. అప్పుడే ప్రసరిస్తున్న రవికాంతులు సగమువరకు శిశివ మైన పడమటి గోడలపై ప్రకాశిస్తూన్నాయి. “అర! తెలవారి పొద్దుకూడా పొడిచిందనుకుంటానే. నేనింకా నిద్రలోనే యున్నాను. బడి టైముకూడా కావచ్చిందే! “అమ్మా!...అమ్మా!” అని తొందరపడుతూ లేచి వెళ్ళి తన వృద్ధమాతను లేవగొట్టాడు. పండ్లు తోడుకొని దానితోపాటు ప్రాతఃకాల స్నానమాచరించి అలికియున్న ఆ చింకిపీలికలనే ధరించాడా విశ్వాస్.

ఇంతలో ఆ వృద్ధమాత రాత్రితినగా మిగిలియున్న గంజి అన్నమునేహసి పెట్టింది. దానితోనే కడుపు నింపుకుని స్నానము తరలివెళ్ళాడు మధు. హాజరు పట్టిలో ఆకవ నెంబరు ‘మధు’ అని పిలిచేటప్పటికి కల్లా క్లాసు గుమ్మరకడ అడుగుపెట్టి ‘ప్రజెంట్ సార్’ అన్నాడు. మాస్టరు అతనివైపురాచి ‘ఇంకా

కాస్త ముందు రావాలిడిసార్’... ‘గేట్ ఇన్’ అని కూడా అనుమతించాడు. తనపొరపాటును గ్రహించి తలవంచుకుని లోపలికివెళ్ళి తనసీటు వలంకరించాడు.

హాజరు పిలిచిన ఆనంతరము ‘ఆం మొన్న చెప్పిన కాంపోజిషను నేడు చూస్తానన్నాడగయా?’ అని క్లాంబందరిని ప్రశ్నించారు మాస్టరు. అందరూ ‘అవు’ నంది. బేసె’ అని మికంతధ్వని చేశాడు కానీ అందరి లోను మధు కంట మాత్రం పెరిగలేదు. గుండెలు తెరిచుని రీతిగా ఉడదడ కొట్టుకున్నాయి. హామిం చూడు దినముల క్రితము చెప్పిన కాంపోజిషను విడికాగితములై నే విప్రులపూడ్చుకుంటూ పుస్తకంపూజ లేటపర్చలేదు. కారణం? అతని నావరించియున్న లేమితనమే. ఇంట్లో నాన్నగార్ని తన అవుసరాన్ని అందించుకున్నాడు. కానీ ‘అనారంభం యిలానో సర్దుకో’నాయనా వచ్చేవారంటో నీని ప్రత్యేకించి చూడజాల వెనుక నేనీయిస్తాను. అన్నింటి పుస్తకం కొనుక్కొందువుగానీ.’ అని ఫలితాన్నిందించాడు. ఇప్పుడు మాస్టరికే సమాధానంచెప్పాలో అర్థం కావడంలేదు.

మాస్టరు అందరి కాంపోజిషన్లను చూస్తూ వచ్చింది. చారిక ‘గూడ్’ అని రిమార్కులన్నా. బాగులేని వారికి ‘హా! ఏ డబ్బెన్ కల్సు అన్ యువర్ ఫెనెడ్స్’ అని రిమార్కులన్నా. బహుశా రిమార్కులన్నాడు. అసలూ నామకమాయనట్లు పుస్తకమైనా కొనని నన్నెనుంటాలో అని గుండెలు బిగిమునిట్టి సూక్ష్మని యున్నాడు పాపం మధు.

(గత వ పేజీ తరువాయి)

అనారోగ్య కష్టజీతములు, మనదర్భగవంతుడుకలంగ జేయుటలేదు. అందుచే మనకంటె/హిల్ స్కూల్లో టీచర్లకు ఎన్నిసమస్యలు వున్నాయో, మనకంటె ఎక్కువ అనారోగ్యమునకు, జారీద్రవ్యమునకు పాత్ర అనియే నొక్కి వక్కాణించవచ్చును.

పోలీసుజీపాట్ల మెంటున రి ప్రతివుపాధ్యాయుడు

తనస్వస్థులలో 2, 3, సంవత్సరాల అప్పుడు వుపాధ్యాయ పదవులు చేయించిన ముందరి వారైన ముక్తి గలగుననుకుందుకు. కాని వారికట్టి భాగ్యం, ముక్తి కట్టి తురవృద్ధులు కలగజేతు ప్రభుత్వము ఇచ్చిన పనయిన, యిరువత్తు అలవారము భగవంతుని కొని యాహవచ్చును. ఇప్పటికీ పాపములకు విసుగుపడ గలగునని యింతటితో ముగించుచున్నాను. నమస్తే!

ఇంతలో మాష్టరు అతనినిగమిపించి “నీకాంపో జివన్” అని పోషించాడు. కూర్చున్నవాడు లేస్తూ ‘పుస్తకమింకా కొనుక్కోలేదండీ. ప్రస్తుతం విడి కొరిగింపాడ ప్రాకాశం.’ అని బాలికనిచూచి చూపుతూ సహాధానమిచ్చాడు. కాని ఆ ఉపాధ్యాయునికి మాత్రం అతని మాటలు జాలికలిగించలేదు. గుడ్డెజేస్తూ ‘ఆ? పుస్తకం కొనుక్కోలేదా? అయితే నన్ను కొనియిమ్మంటాయేంటి?’ అని చేతిలో పుల్లను పారవైచి పైన చూచుతూ గుచ్చియున్న దసరా విల్లంబుబద్ధ తీకాడు. అది చూడగానే మధు ఒళ్లు ర్దులుతుంది. ‘మాష్టరా! మా నాన్నగారికికూడా చెప్పానండీ ‘ఈవారంలో దబ్బులేవు. మళ్ళీవారంలో కొనుక్కుందువుగాని’ అని అన్నారండీ అని గడగడ వణకుతూ చెప్పాడు. ‘యేజీకావ్ లేవోయ్ వెధవ! యేవంకా లేనమ్మట దొంకట్టుకు ప్రాకిందట. మూడురోజులక్రితం చెప్పిన కాంపోజషన్ నీటివరకు వ్రాయకపోయావంటే ఇదంతా మీకొరకా లేక చూశావకా! ముందు చెయిపట్టు... ఊ! పట్టకపోయావా నీ వీపు చిట్టించే. పట్టు.’ అని విల్లంబుబద్ధ సరిపాడు. పాపం చెబ్బంటే భయపడే మధు వణకపోతూ చెయి త్వరగా అందించ లేకపోయాడు. ఇంతలో ఉపాధ్యాయుని హస్తం తాని విల్లంబుబద్ధ మధు వీపుపై మూడవదెబ్బకు రెండుగా విరిగిపోయింది. కోపమాచలారని ఆ యు పాధ్యాయుని విరిగినముక్క విసరుకు, అడ్డుపెట్టిన మధు హస్తం అడ్డా అంది. దెబ్బతిన్న చేతికి రెండవచేతిని జతజేర్చి చలికాంపు కుక్కలా నూనగడినుకుపోయాడు పాప మా బీదవిద్యార్థి. ‘వెధవ... యెక్కువెంచీ ఊ... ఈ వూటంతా నిలబడియుండు’ అని అజ్ఞాపించి పోయి కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. ఆ కరుణగలమహాత్ముడు ఉపాధ్యాయుడు బీదవిద్యార్థులంటే తనకంటే నలుగులు. పాపం మధు దెబ్బతిన్నది కూడా గాక పైచెప్పు తెచ్చిపై కూడా నిలబడ్డాడు.

ఇంతలో ఉపాధ్యాయుడుగారు యేదో పాతం ప్రారంభించారు. కాసంతా నిశ్శబ్దంగా కూర్చుండి ఒక్కరు కూడా కిక్కిరు మనకుండా పాతం వింటున్నారు. కాని పాపం మధు కన్నీటి కదలిక కంటిం లేకుండా యింది. వర్షాకాంపు నీటిధారల్లాగ అతని కన్నులనుండి జారుతూ తన రెండుపాదాల బొటన ప్రశ్నను మార్చుపెట్టుకుంటూ యున్నాయి. ప్రక్కకు భార వేసియుంచిన అతని హస్తమునుండి క్తబిందువులు

జారిప్రక్కనే కూర్చున్నయున్న ఓచిత్తార్థి భుజాన్ని తడుపుతూయున్నాయి, బుజంమీద కలిగే అలికిడికి ప్రక్కకు తిరిగి భూచుకున్నాడు. తనచూక్కానిండ రక్తపుచుక్కలు ఉన్నాయి. అది చూచుకుని ఆశ్చర్యపోయి ‘మధు! నీచేయి చిట్టించా? నా మీద రక్తపుబొట్టు పడుచున్నాయే!’ అని కరుణా హృదయుండై అడిగాడు,

కాని మధు కండ్లపిరు తుడుచుకొంటూ ‘లేదు జయసింగ్ చేయిచిట్టలేదు’ అని చేతిని వెనుకకు దాచి వేశాడు.

‘చేయి చిట్టకపోలే ఈరక్తపుచుక్క. లెక్కడివి? యేదీ చేయి చూడనియ్!’ అని బలవంతాన అతని చేయి పట్టుకునిచూశాడు. యెట్లాచిందించే రక్తాన్ని చూడగానే జయసింగ్ కండ్లు గిట్టున తిరిగాయి. ‘యేమోయ్ మధు! ఇంత ఘాతికుపాలు పడి, లేదంటావే? అని మాష్టరుకే తిరిగి ‘మాష్టరా మధుచేయి చిట్టించండి’ అని కేక వేసి చెప్పాడు.

అమాట విని ‘ఆ! చేయి చిట్టించా’ యేదీ? అంటూ మాష్టరు కున్నీలానుండి లేచి వచ్చి చేయి చూచి ‘అర దెబ్బ బాగానే తగిలించుకుంటానే? వెధవకిలానే ఉండాలే..... ఇలాకా.’ అని తనకుర్చీవద్దకు తీసికొనిపోయి సీయసున్నము బేడుతో తరిగి దెబ్బమీదవేసి రక్తప్రసరణ జరుగకుండ కట్టుకట్టి, ‘వా... వెళ్ళిపో’ అని అన్నాడు. తిలవార తానుకుర్చీలో అసీనుడగుచూ “జయసింగ్! మేముయేదీచెప్పినా మీఅభివృద్ధికేగాని మో అభివృద్ధికి చెప్తామా? అందులో యోగగడియ ఒక్కొక్కప్పుడు ఇలా మారిపోతూయుంటుంది.” అని ఆయన తనతప్పును ఉపసంహరించుకున్నాడు.

అందుకు జయసింగ్ “అయినా, మాష్టరా. విల్లంబుబద్ధతోనా అండికొట్టడం?” అని అడిగాడు!

దానికి ‘కొట్టడమా? వెధవని చంపడమా? వాడిబాబేమా అప్పులపాలై చదివించడమన్నా, వీడేమా చదువులోనికనచ్చేటప్పుటికిలా అశ్రద్ధగా కూర్చోవడమన్నా?’ అని అన్నాడు తనపటుత్వాన్ని విడలేక.

“మధు యెప్పుడూ చదువులో అశ్రద్ధచేయడంలే ఇంకా, అప్పుడప్పుడు మేమే చేస్తూయుంటాము. అతనికి అనుకూలపరిస్థితులు లేక అశ్రద్ధచేస్తాడేగాని, మాకు అన్నిపరిస్థితులు సుక్రమునగాయుండి కూడా

*

చదువుకోవోయ్ !

*

చక్కాల తిరుపతిరాజు

(1) చదువుకోవోయ్-చదువుకోవోయ్
చక్కటి విజ్ఞాన మబ్బును
చదువకుండిన నీస్వరాజ్యపు
ఫలితమేమీ పొందలేవోయ్॥ చదు॥

(2) పూజ్యబాపుజి తెచ్చినట్టి
పుణ్యభారత స్వాతంత్ర్యం
పుడమిమీదను నిల్చుటానగ
పూజ్యడౌ నీగురునిదగ్గర॥ చదు॥

(3) ప్రజల మన్ననల పొందినట్టి
ప్రథమమున కాంగ్రెసుపాత్రీ
ప్రజలప్రతినిధి నెన్నుకొనుటకు॥ చదు॥

(4) సరసకొచ్చెను సభ్యులెన్నిక
కార్యనంతుల శాంతిదూతల
సకలప్రజలకు సౌఖ్యమిచ్చే
సభ్యులను నీవెన్నుకొనుటకు॥ చదు॥

(5) దేశదేశాల్ తిరిగివచ్చిన
దేశరథికుండైన నెహ్రూ
అన్యదేశాలందు చదువులో
మిన్న గావలెననియు బల్కెను॥ చదు॥

(6) కులము మతముల కుట్లవీసెడి
పరమపూజ్య డబ్బాద్ పండిట్

దేశవిద్యకు ధీనిధియై
మంత్రిపదవిలో మసలచుండగ॥ చదు॥

(7) జాతివివేకత దేశసఖ్యత
దేశరిల్లగ దీ ప్తినింపగ
భాషాప్రయుక్తపు భావినదలకు
బాధ్యుడవు గావలయునంటే॥ చదు॥

(8) పుణ్యభారత భూమియందున
పూజ్యతౌ ప్రాథమిక ఒజ్జలు
పురపురంబున దేశవిద్యలు
పూర్తిగా బోధింతుచుండిరి॥ చదు॥

(9) విద్యయంటే విలువగలదోయ్.
విలువగలిగితే నిలువగలవోయ్
నిలువగలిగితే నీదుదేశపు
నిరక్షరాస్యత నిర్మూలింతువు॥ చదు॥

(10) దేశమంటే తెలుసుకోవోయ్
దీక్షయన్నది నిలుపుకోవోయ్
విద్యయందున దీక్షలిపితే
విజయములో ముందడుగు నీదే॥ చదు॥

(11) చదువుకోవోయ్-చదువుకోవోయ్
చక్కని విజ్ఞాన మబ్బును
చదువకుండిన నీస్వరాజ్యపు
ఫలితమేమీ పొందలేవోయ్॥ చదు॥

(అంకిత పాద్యం తరువాయి)

అశ్రద్ధచేస్తూంటాము. మరి మమ్మల్నిలా...?"
అని జయసింగ్ అడిగాడు.

"యేడికావడం! నోరుమాయ్. నీకేం తెలుసు ?
మాస్టరు కిక్కిరాస్తూన్నప్పుడు మీ కేలేకపోలే మాట
నింటరా ? భవిష్యత్తులో మీ తల్లితండ్రుల్ని పోషి
స్తారా ? ఇకరాధారం కట్టిపెట్టి పుస్తకాలుతీసి
విక్రమార్కవృథాలో నీలో ఎనిమిదవ పద్యం
చూడండి" - అని చదవడం మొదలుపెట్టాడు...

"విరుగ దరుగదు ఇసుమంత తరిగి పోదు;

కాలిపోవ దేనాటికి గూలిపోదు

విద్య వెలలేనిదానంటు విశ్వమందు

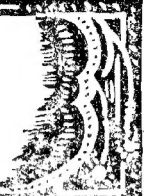
అట్టిదానంటు దేసినయతడె ఘనుడు."

అని పద్యం ముగించాడు.

ఇలా ఆరోజుయొక్క విషగ్రహం తన పరికర
స్థానాన్నిపడి మధుమిడుగా దొరికిపోయింది.

(నాకేమను)

వయోజనవిద్య

శత్రుత్వ భావజీవితంలో విద్య పూర్తిగా కొరత పడినది. అందుచేత సాధారణ కష్టతోపాటు వయోజన విద్యను కూడా పెంపొందించేయాలని, తద్వారా నిరక్షరాస్యతను నిర్మూలం చేయవచ్చునని పెద్దలంతా తీర్మానించారు. ఆనభవనీయులందరూ 'నరే' నన్నారు. ప్రభుత్వం చెబితో వేరారు. ప్రభుత్వం కూడా దీనికి ఆద్యులెప్పుడో. దాని శక్తివంతమైన ప్రక్కనచూడేస్తూ కష్టపొందే మార్గాలను ప్రవేశ పెట్టి తోంది. దీనిన సరేపా యాలు, ఆనభవనీయుల విధానాలు ఒక్కొక్కటిగా కొద్దరంగంలోకి తీసు తున్నాయి. పెద్దలంతా ఎలాగైతే చాటుతూ బలలు ప్రదర్శితూ యావనీవితం యీ వయోజనవిద్యా ప్రచారానికి వినియోగించేవుద్దేశంతో కంకణధారులయ్యారు. అతేకమైన మార్గాలు ఆన్వేషించుతున్నారు. ఉపాధ్యాయులకు శిక్షణ తరగతుల నేర్పాటు చేయ చున్నారు. జట్టుల బోగా వెలువడుతున్నారు ఉపాధ్యాయులు. యీ విధానమును యెంతగానో ప్రశం సించిన తప్పదు.

కాని—

యీ యాపాధ్యాయులు చేస్తున్నదేమిటి? అధికారము వారి నెలా యుపయోగించుకొనుచున్నారు? వారికి ఎట్టివిధమైన సలహాల నిస్తున్నారు? ప్రస్తుతం వయోజన విద్య యెంతవరకు శఫలత జాల్పినది యీ రెండు ము డేండ్లలో? —

14 సంవత్సరముల మొదలు నలుబది సంవత్సరముల వరకుగల వయోజనులందరూ చదువుకొనవచ్చును. రోజునకు గంటన్నరమాత్రమే విద్య నేర్చుకొనవచ్చు నని ప్రభుత్వావాయము. ఉపాధ్యాయునికన్న వయోజనులు వయసులో—సాధారణంగా — పెద్దవారు గానే యుండురు. వినూ పెద్దవారికి విద్య నేర్పడానికి ఉపాధ్యాయుడు కంకణధారుడగుచున్నాడు. వారినుండు నిలబడి వారికి జ్ఞానము వచ్చుటకు సాహ సించుచున్నాడు. అట్టియెడ వయోజనుని మనస్తత్వమునకు అనుగుణముగ వెలగవలసియున్నది. వయోజనుడు

సాధారణముగ పల్లెలలో వ్యవసాయదారుడుగనే యుండును. సగల కష్టించి కనిపేసి ప్రాద్దు గుంతు వేళకు నిల్చునేరును. అట్టిసమయమున విద్యపై నెక్కువ యాస క్రియింపడు. ఉన్నవారరురు. వినను. ఉపాధ్యాయుడు తన మేధాసంపత్తి నుపయోగించి నయోజనుని మనస్తత్వమునకు వ్యతిరేకములేకుండ నుండుటకు ప్రయత్నించి విద్యయనిన నాతనికి ఆభిరుచి కలుగునటుల నచ్చుచెప్పుచున్నాడు. వయోజనుడు కనీసము రెండుదినముల కొకపర్యయనూ పాఠశాలకు వచ్చి విద్యను నేర్చుకొనుచున్నాడు. యింత మాత్రమున చాలదు. వయోజనునకు చిన్నపిల్లలకు చెప్పినట్లు భయమున చెప్పలేము. అతనికి శ్వత సిద్ధముగా ఉపాధ్యాయుని మాట లాలించి, విద్యయంగు ఆభిలష ఆలవడచేయవలెను. ఒక్కొక్కప్పుడు వయోజనులు పాఠశాలకు రావడమేమాను దురు. నిన్ను పాఠశాలకు రాలేదేమి? యని ఉపాధ్యాయుడు మరునాడు ప్రశ్నించిన, కొరకొనెప్పురు. గట్టిగా మందలించలేడు. గతరాత్రియంతయు ఉపాధ్యాయు డొక్కడే పాఠశాలలో కూర్చునవలసి యుండును. యింకను ఉపాధ్యాయుడు బోధన యంగు పాఠపద్ధతులనే అవలంబించి విద్యనేర్చు చున్నాడు. కొత్త పద్ధతులనుపయోగించుట తెలియదు. ఎందుచేతనంటే శిక్షణలేకపావుటయే కొరకను. శిక్షణ యున్నగాని వయోజనుల మనస్తత్వమును, సరియగు బోధనాపద్ధతులను, మిగిలి యితర విషయములను, తెలిసికొనజాలదు. కనుక ఆశించినంత వేరకు వయోజనులను మనస్తత్వమునకు సరిపడినటుల వారి మనోల్లాసమునకు సరిపడునటుల ఉపాధ్యాయుడు బోధించజాలకున్నాడు. అందుచే వయోజనులు ఉపాధ్యాయునినుండి యేమియునూ పొందలేరున్నారు.

ఆయా యీ కారణములచే కొన్ని జిల్లాలకు మాత్రమే శిక్షణాలయములనుంచుట ప్రయోజనము లేదు. ప్రతి తాలూకాకుగాని, కొన్ని తాలూకాలను

కలిపిగాని, లేక ప్రతిజిల్లాకు రెండుమూడు వంతున గాని, శిక్షణాలయములనువలెను తప్పని సరియని తోచుచున్నది. కనుక శిక్షణపొందిన వృషాధ్యాయులను ఆయా ప్రాంతములలోని వారి నే నియమించుచునూ ఆయా వయోజన కేంద్రములనే మూడిరి కేంద్రములుగా పరిగణించుచునూ, ఆయా తాలూకాధికారుల లేదా శిక్షణాధికారులుగా నియమింపబడి, వారే శిక్షణా ప్రక్రియలను యిచ్చిన బాగుండును. యీ పద్ధతివలన మిగిలిన ధనవ్యయ ముండదు. శిక్షణపొందినవారి కొరతయుండదు. తత్వారా వయోజనవిద్యవృద్ధి పొందుననుటకు సందియముండదు. కనుక త్వరతో ఉపాధ్యాయులకు శిక్షణనిచ్చి, ఉపాధ్యాయుల కొరతను తీర్చవలెను.

యింకనూ మరొకవిషయము ప్రస్తుతపు ఇతర శిక్షణాలయములలోనే ఆ విద్యార్థులకు ఆయావిద్యలలోపాటు యీ వయోజనవిద్యా శిక్షణకు సంబంధించిన విషయములను కూడా నేర్చుచుండవలయును. ఇది నిర్బంధముగా నమలునందుంచవలెనే కాని విచ్చిక్షణగా నేర్చుకొనుమనన యెవరునూ నేర్చుకొనరు. యీ విధానమున కూడ శిక్షణ పొందిన వారి కొరత తీరగలదు. అటులనే ప్రస్తుతము పని చేయుచున్న ప్రతి యుపాధ్యాయుని శిక్షకునిగా చేయవలయును. ప్రతిగ్రామమునందునూ వయోజన విద్యాకేంద్రమును స్థాపించుటకు తగు ప్రయత్నములు చేయించవలయును. యీయీ విధానములవలన విద్య త్వరతో న్యాపిచెందును.

ఇక అధికారుల విషయము, శిక్షణపొందిన ఉపాధ్యాయులవలెనే అధికారులకూడా వయోజన విద్య విషయమై కేవలము యేమియూ తెలియనివారుగా నేయున్నారు. పాఠశాలకు వచ్చి యేయేవిధానముల వలన పాఠశాల సదుపయోగవలయునో, యెట్లు సదుపయోగముచేసినో, వయోజనము యెంతవరకు కృతకృత్యులైనాకో, విచారించుటకు తగిన శక్తి కలిగియుండవలెను. ఉపాధ్యాయులకు తాము అనేక విషయములను తెలియజేయవలసియున్నది. తేని యెడల ఉపాధ్యాయులను ప్రోత్సహించువారై యుండరు. ప్రోత్సాహము లేనిదే యేదనియును చేయజాలముకదా! కనుక ముందుగా అధికారులే శిక్షణ పొందవలయును. ఉపాధ్యాయులకు వయోజనవిద్యకు సంబంధించిన అనేక విషయములను తెలుపుచుండవలెను. మామూలు పెంటరుక్లాసులవలెనే

వయోజన పాఠశాలలోపాధ్యాయులకు కూడా పెంటరుక్లాసును పెట్టి మూడిరి పాఠమును యిచ్చుచు, విద్య వభివృద్ధి పరచుటకు అనువైన మార్గములు గూర్చి చర్చించు చుండవలయును. నెలకొనక పర్యాయము వివరము గ్రామమునకు వచ్చి ప్రజలకు వయోజనవిద్య గూర్చి పలువిషయములను బోధించుచుండవలయును. తెల్ల వారినిదగ్గరనుంచి ప్రతిక్షణము తమవద్దనే తిరుగుచున్న ఉపాధ్యాయుడు చెప్పినవిషయములకున్న యితరవిద్యార్థి మానులు నెలకొక పర్యాయము వచ్చియైన చెప్పినచో విషయములయెడ అభిలాష కలుగును. రక్తియుండును. ఆచరించుటకు యిష్టపడుదురు.

గుమారు రెండున్నర సంవత్సరములనుండి విరివిగా వయోజన విద్యాకేంద్రములను యేర్పాటుచేసి, విద్యను అభివృద్ధి పరచుచున్నారు. ఆయిన నీవిద్య యిప్పటికి యెంతవరకు వభివృద్ధి పొందినది? ఏమియు లేదనే చెప్పకతప్పదు. విద్యగలవు విధానమే యుపాధ్యాయులకు తెలియదు. వేర్చుకొన అభిలాష వయోజనములందు కలుగలేదు. యేగ్రామమున గాని వయోజనవిద్య యనిన అర్థమే తెలియదు. దీనికి కారణమేమి? ప్రతి గ్రామమునందును వయోజనవిద్యాకేంద్రములేకపోవుటయే కారణము. యింకను మరీయొక సంగతి. ప్రతిగ్రామమునకు అనేకసంఖ్యల అధికారులు పోవుచున్నారు. యేవిధమునో ప్రజల నాయతపరచి యేదేనివిషయము గూర్చి చర్చించుచుండురు. అట్టితరీ “మియూర పాఠశాలకదా? ఉపాధ్యాయులకలరా? రాత్రిపాఠశాలయిన్నదా? చదువుకొనినయెడల నిట్టి లాభములుగలవు” యని ముచ్చటెంపక పోవుటయే దీనికి ముఖ్యకారణము. గ్రామములందు విద్యా విహీనులగు రిటికేషనువారు లనేకులుండురు. వారి అటంకములుకూడ విద్య అభివృద్ధి కాకుండుటకు మార్గములు. ఆయా కారణములచే మొత్తముపై వయోజనవిద్య ఎక్కువ ప్రచారము జోనికరాలేదు.

ప్రతియూరను ప్రస్తుతమున్న ప్రాథమిక పాఠశాలకు అనుబంధముగనో, లేక ప్రత్యేకముగనో, ఒక వయోజనవిద్యా కేంద్రమును, స్థాపించవలయును. సాధ్యమగునంతవరకు నిర్బంధమును అమలునందుంచిన మంచిది. ప్రతియుపాధ్యాయుడును వయోజనవిద్యా శిక్షణ పొందవలయుననే నిర్బంధించి, విరివిగ శిక్షణాలయముల నెలకొల్పవలయును. పైచెప్పినట్లు

— బొమ్మల పాట —

సర్వాజ్ఞ శ్రీ వేణుగోపాలరావు

అమ్మాయీలూ ! మీరుబొమ్మల ఆటలు ఆడుకుంటారుకదూ ! ఆయితే ఈ పాటపాడుకుంటూ ఆడుకొనండి మీచేతగాకుంటే మీగురువుగారిచేత చెప్పించుకోండి !

అక్క అక్క రావమ్మా
ఆడూ కొందము రావమ్మా
ఇల్లా వాకిలి ఊడ్చండి
ఈకల చీపురు కట్టండి
ఉప్పు బియ్యం తెప్పించు
ఊళ్ళో బంటికి పిలిపించు
ఎక్కడెక్కడీ స్నేహితులూ

ఏమోషోకుగ వచ్చారూ
చినదివంటా శుభముగా
ఒప్పుగ విస్తళ్ళు వేయగా
ఓహో యనుచు మనమంతా
బోరా యనుచు భోంచేద్దాం
అందరుగలసి పప్పున్నం
ఆ యనుచు తినుకున్నాం

ఇదిగో పాపాయిలూ ఈపాటలోని ప్రతివరుసలోని మొదటి అక్షరం తీసుకొని ఒకమాలగా గూర్చండి.

బావ బడాయి

రుద్రాభట్ల వేంకట భాస్కరరావు - చాపర

1. బావా ! బావా ! బక్కు
తిరగలి కొయ్య తిక్కు
అడ్డదిబియ్యం అన్నంవండి
తవ్వెడుపప్పు తయారుచేస్తే
తెక్కుగిక్కు చేయక నీవు
ఒక్కముద్దగా మెక్కు

2. పర్సనుచూస్తే బడాయిబాస్తే
లోపలచూస్తే పైసా నాస్తే
దుస్తులు వేస్తే ధుమా ధుమా
ఆ, ఆ లైనా రావుసుమా
బావా నీకా నిక్కు ?
వద్దుసుమా ఆటెక్కు

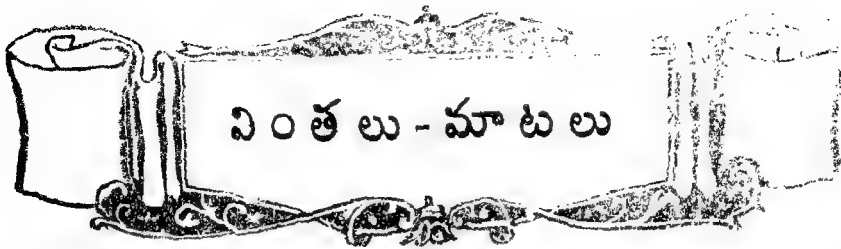
(౧౫ వ పేజీ తరువాయి)

తనిలో బారులుకూడా క్షణపొందిన మంచిది. గ్రామ మంత వెంబడినప్పు ప్రతిసంస్థయొక్క అధికారియు నీ విషయమునుగూర్చి తప్పనిసరిగా ముచ్చటించు చుండవలయును. అందుముఖ్యముగా నా రోగ్య కాళాకారులు తమవద్దనుండు మ్యాజిక్ లాంతర్ నుపయోగించి ప్రజాహిత విషయములను, ఆరోగ్య విషయములను, తెలియజేయవలయును.

ప్రతి గ్రామమునందునూ గ్రంథాలయముకట్టి నెలకొల్పబడవలయును. దానినిగూర్చి ప్రతియధికారియు, ప్రతిపౌరుడును, ఎంతయేని పాటుపడ వలసియున్నది.

ముఖ్యముగ ప్రస్తుతపు వేరసమైన విద్యుదాపాయిలు, ఎలమిడికూపాయిలు, వలన ఉపాధ్యాయులు ఉల్లాసముతో పనిచేయజాలరు.

వి. సార్వభీశం.

వింతలు - మాటలు

చిట్టి తమ్ముక్కో! చెలాయితూ! ప్రక్కనచూపిన అర్థప్రకారం ఈ వింత మాటల్ని ఒక్కొక్క అక్షరంతో పూరించండి మీకు తెలియకపోతే మీ పంతులుగారిని అడిగి తెలుసుకోండి బలే గమ్మత్తుమాటలు.

పదము	అర్థము	పదము	అర్థము
1—లము	వ్రాతపనిముట్టు	6—లము	యుద్ధము
2—లము	వ్యవసాయపు పనిముట్టు	7—లము	వస్త్రము
3—లము	పండు	8—లము	జాతి
4—లము	ఒకరంగు	9—లము	సత్తువ
5—లము	చేపలుపట్టుసాధనము	10—లము	ఆధారము

— కొల్లూరు సోమేశ్వరరావు - చిక్కవోలు

౨ వ పాఠము

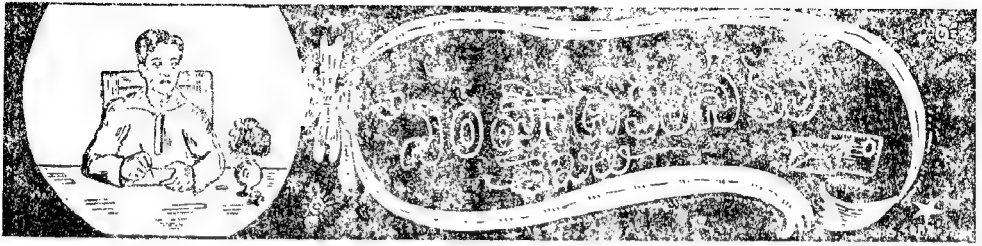
పదము	అర్థము	పదము	అర్థము
1—రము	ఒక రుచి	4—రము	వచనోపాలు
2—రము	రోగము	5—రము	దేవుడు ఇచ్చునది
3—రము	చంటిపిల్లలు త్రాగునది	6—రము	గాడిద

— అల్లంకాజు బంగారం - కొంతిల్లి

వివేక ప్రశ్నలు

- నాల్గక్షరముల పురమది;
పాల్గొన 'కుడ్యంబు' తనరు _
ప్రథమాంతములన్;
'నాల్గంటి' అదిరెంటును;
కన్గొన 'గిరి' యగును రెండు _
కడవర్ణములన్.
- నాల్గువర్ణంబు లొకగొప్ప-నదికిచ్చెల్లు;
అదిచివరలు కలపిన _ అగు సమాధి;
చివరి రెండును పంటకు-చ్చెల్లు; రెండు
నాల్గు, త్రోవయగును; నదీనామమేమి ?
— ఇప్పిలి కృష్ణమూర్తి పంతులు,
టీచరు మేనేజరు - మహాదేవరథం.

— శ్రీమతి వి. మాణిక్యమ్,
టీచరు - సెంట్రల్ స్కూలు - ధర్మవరం.

అంబ్రయిండ్ టీవర్లకు అధోగతేనా ?—

ఆర్యా !

ప్రస్తుతము పల్లెటూరిలో H. S. L. C. గారి 3 వ ఫారంగాని, ప్యాసియినవారునూ, 4, 5, 6 ఫారములలో ప్యాసిన లేక పోయినవారునూ అంబ్రయిండు ఉపాధ్యాయులుగా పనిచేయుచున్నారు. వీరు పనిపాట్లు చక్కగా చేసుకొనుచున్నప్పటికి, ప్రభుత్వమువారు వీరిని చిన్నచూపుజూచి, మావేజరుకు ట్రయిండుటిచరు (ఏ గ్రేడువాడైననూ) అభించినపక్షమున ఎంతసర్వీసుగల అంబ్రయిండు టీచరునైననూ సోటీసుతో నిమిత్తంలేకుండా తీసివేయవలసివడిగా ఆర్డరు జారీచేయుచున్నారు. ఇది వారి జీవనమును మిక్కిలి భంగపరుచుచున్నది. ట్రయింగుకొరకు దరఖాస్తుచేసినవారికి ఆర్డరు రాలేదు. అంబ్రయిండుగా పనిచేయుటకు పిలువలేదు. వేరే ఉద్యోగము దొరకదు. ఇందువలన వారు అధోగతిపాలగుచున్నారు. ట్రయిండు ఉపాధ్యాయుడు అభింపనిచేరి, ఏమానేజరైనా అంబ్రయిండ్ ఉపాధ్యాయుని వేసినప్పుడు (ప్రొఫార్మరు ఉండినప్పటికి) ఆ అంబ్రయిండు ఉపాధ్యాయుని ఎగ్జెక్షన్ నిమిత్తం దరఖాస్తుచేసిన 6 మాసములవరకు అధికార్లు ఎగ్జెక్షన్ ఆర్డరు యిర్వకపోవుట, నునత్నరమునకొకపాటి గ్రాంటుచుట్ట జరుగుచున్నది. ఈకొఱములగా వారి జీవనమెట్లు గడుపగలరని అధికార్లు తలంపకపోవుట కడుంగదు శోచనీయము. ప్రభుత్వమువారు అంబ్రయిండువారిపట్ల అన్యాయపువృత్తి ప్రసంగంక — ట్రయింగుసీటుకొరకు దరఖాస్తుచేసినవారిలో పిలైనంత ఎక్కువమందికి సీటు కల్పించ ఆర్డరు జారీచేయుట; అట్లు ఆర్డరుపొందలేని వారికి అంబ్రయిండు ఉపాధ్యాయుడుగా పనిచేయుటకు అంగీకరించుచు ఎగ్జెక్షను వెలువెంటనే కాంక్షను చేయుట; ఇతర డిపార్టుమెంటులో M.P.S.C. వారికి, Non-M.P.S.C. వారికూడ ఒకటవ లేదీనే జీతము యిచ్చురీతిని అంబ్రయిండువారికిగూడ ట్రయిండుటిచరుతో నెలజీతములుముచ్చుటచేసి, మొదటే చితికియున్న ఉపాధ్యాయులకు చేయూనిచ్చి కాపాడవలసినదని విద్యాశాఖాధికార్లు వినుచువూర్వకముగా వేడుచున్నాను.

వేణుమ్రపట }
28—9—1951.

యమ్. వేంకట్రావు పట్నాయక్,
సుకండ్లగ్రామ టీచరు.

సెప్టెంబరు నెల చిత్ర ప్రశ్నలు
(1951 సం॥ సెప్టెంబరు నెల సంచికలో ప్రకటింపబడిన)

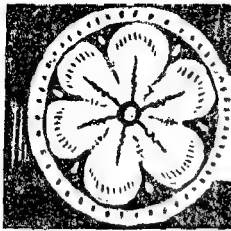
వివేక ప్రశ్నలు

అనుచిత్రప్రశ్నలకు సమాధానములు.

౧. తామర ౨. నల్లగలువ. ౩. మకరము.

చందా నం. అన్ని ప్రశ్నలకు సరియైన సమాధానములు పంపినవారు.

- 208 జుర్రువరపు వేంకటేశ్వరరావుగారు-కొమరవోలు
- 82 కె. చంద్రాయుధుగారు-టీచరు-కొడవండ్లపల్లి
- 259 తాయణిపతి-సెక్రటరీ-టి. ఎ. పెంటరు-అరుకుపల్లి
- 217 జి. ముకుందరావుగారు - టీచరు-ఆరుకు
- 161 వి. రామకృష్ణశర్మగారు - టీచరు-మారురు
- 402 ఆర్. సత్యనారాయణగారు-టీచరు-మేనేజరు-గ్రామరాజు చీపురుపల్లి
- 181 యం. నారాయణశాస్త్రిగారు - టీచరు-బంజరు
- 459 అల్లంరాజు బంగారంగారు - టీచరు-కొంతంగి
- 308 అల్లంరాజు మూర్త్యారావుగారు - హెడ్మాస్టరు-శృంగనరము
- 439 కణితికూనాయుధుగారు - విద్యార్థి - ముద్దపునాసిపేట
- 349 యం. శ్రీరాములుగారు - డేవరాయపల్లి.
- 346 వి. సంసయ్యగారు - సెక్రటరీ, టి. ఎ. పెంటరు - కొడూరు
- 403 ఇప్పిలి కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు - టీచరు మేనేజరు - మహాదేవవలస
- 430 పి. అప్పారావుగారు - టీచరు మేనేజరు, హెడ్ మాస్టరు, రావిపల్లి
- నారాయణపెద్దాతి శిరోమణి నారాయణమూర్తిగారు - హెడ్మాస్టరు - ఆళ్ళగడ్డ
- గుండ్లపూడి హనుమంతరావుగారు - కామా ఆండ్ కో., - శనివారపుపేట
- 264 కాళిన ఆదినారాయణగారు - విద్యార్థి - గరులియా - పశ్చిమ బెంగాల్
- 208 కూరాడ గోపాలంగారు - గడ్డవాసిపేట
- 202 భోగాపురపు సీతారామస్వామిగారు - హెడ్మాస్టరు - కొట్టిక
- 78 కె. రామం దొరగారు - టీచరు - గజపతి నగరం
- 288 వి. రామయ్యకెట్టిగారు - హెడ్మాస్టరు - రంగాపురం
- 14 దేగిడి సత్యనారాయణగారు - మేనేజరు - కోటిపాం
- 188 వాడపల్లి కనకాచార్యులుగారు - టీచరు - బెల్లంపూడి
- 228 బాదిరెడ్డి సింహాచలంగారు - హెడ్మాస్టరు - కలగాడ
- 471 ఉడగిరి అప్పలనరసయ్యగారు - హెడ్మాస్టరు - వేలంపునాసిపాలెం
- 508 సి. హెచ్. నారాయణరావుగారు - టీచరు - కలకత్తా
- 282 కొల్లూరు సోమేశ్వరరావుగారు - బి.కె.వోలు
- 427 చిమలమట్టి వెంకటేశ్వయ్యగారు - హెడ్మాస్టరు - వల్లెరు
- 509 కలిదండి సత్యనారాయణరాజుగారు - టీచరు మొయిడ
- పెట్లూరు వెంటటనరసింహారావుగారు - టీచరు - చనటుపాలెం
- కందికొండ మూర్త్యారావుగారు - రామా ఆండ్ కో., - ఏలూరు

సంపాదకీయము

విద్యాభివృద్ధి ఎట్లు ?

భారత దేశం సర్వ స్వతంత్ర దేశమయింది. సంతోషిస్తున్నాము. స్వాతంత్ర్య సుఖాన్ని అనుభవిస్తున్నాము. కాని స్వాతంత్ర్యం అంటే ఏమిటో, స్వతంత్ర పౌరుడు ఎలావుండాలో, మన నూతన రాజ్యాంగంలో ప్రతిపౌరునకు గల హక్కులేమిటో, మనలో ఎంతమందికి తెలుసు ? నిజానికి భారతదేశం మొత్తం జనాభాలో నూటికి ఏముగ్గురు వలుగుకో వుంటారేమో తెలిసినవారు ? తక్కినవారికి యీగొడవే తెలియదు. కొద్దిరోజుల్లోనే ఎన్నికలు జరుగబోతున్నవి! ఓటువిలువ తెలుసుకొని, మీ హక్కులను గుర్తించి, సరియైన అభ్యర్థులను ఎన్నుకోండి అని నాయకులు ప్రజానికొన్ని

ఉదోషిస్తున్నారు. కాని ఓటు విలువ తెలిసినవారు, హక్కులు గుర్తించిన వారు, ప్రజా నీకంలో వుంటేనేగా? ఇటు వంటి అజ్ఞానంలో పడివున్న ప్రజానీకాన్ని ఎన్ని సార్లు ప్రబోధించినా, ఎంత హెచ్చరించినా ప్రయోజనంలేదు. అసలు రోగమేమిటో తెలుసుకోకుండా, తెలిసినా సరియైన చికిత్స లేకుండా, ఎంత ప్రయత్నిస్తే లాభమేముంది? ప్రజానీకంలో దట్టంగా అలముకొని వున్న యీ అజ్ఞానానికి కారణమేమిటో అందఱికి తెలుసు ? విద్య లేకపోవుటయే అయితే విద్యను ప్రజానీకంలో వ్యాపింపజేసే మార్గం ఏమిటి "నిరక్షరాస్యతను నిర్మూలించాలి. అందఱిని సాధ్యమైనంత

(గలక న పేజీ తరువాయి)

మొదటి పక్కకు మూత్రమే

- 118 పాచిపెట్ట సన్యాసిరావుగారు - తీదరు మేనేజరు - ఆరులకట్ట
140 తేక్కతం సత్యగోపాలరావుగారు - జి. జి. స్కూలు - అనంతపురం

ఒకటి - మూడు ప్రశ్నలకు మూత్రమే

- 578 యస్. బాలకృష్ణమూర్తిగారు - మేనేజరు - పెదవోకలం
575 త్యాగ రాజగోపాలరావుగారు - మేనేజరు - పనసపెద్ది కోనతలస
157 బి. రంగరాజుగారు - హెడ్మాస్టరు - క్రీష్టిపాడు
111 చింత రామమూర్తిగారు - తీదరు - చింతపల్లి కేట
480 యడవల్లి కృష్ణమూర్తిగారు - బాదలి
478 చాక్లరు చక్రాల తిరుపతిరాజుగారు - రాజుపండ్లపురం - గుంటూరు తాలూకా
238 మొత్తల్లి నారాయణస్వామిగారు - పెదమేడపల్లి
బి. జాన్ - సెక్రటరీ - కోనాయిసాలెం సింట్సు

త్వరలో విద్యావంతులుగా చేయాలి, అందుకు ఉపాధ్యాయులంతా ముందుకు రావాలి, పాఠశాలలు పెంపొందాలి" ఈ విధంగా ప్రభుత్వంగాని, నాయకులుగాని, ఆచార్యులుగాని పూనుకోక ఉపన్యాసాలమీద ఉపన్యాసాలు దంచేస్తే ప్రయోజనం ఏమిటి? క్రియార్థంగా ఏమైనా చేయగలిగితేనేగా విద్యాభివృద్ధి? మాటలతో ఏపని నెఱవేటదుగదా?

భారతదేశం మొత్తంమీద ఉచితమైన నిర్బంధ ప్రాథమికవిద్య అమలు పరచాలంటే డబ్బుమాటయెట్లున్నా ముందు ఉపాధ్యాయలే. ఇప్పుడున్న వారుగాక వత్తోటిమంది కావాలని కేంద్రప్రభుత్వ విద్యాశాఖామంత్రులు చెప్పినారు. ఈ సంఖ్య తక్కువనియే చెప్పవచ్చును. ఎందుకంటే ఒక్కొక్కటీచరు ఇప్పుడున్నరూల్సు ప్రకారం ఇరవైమందికి మించి చెప్పలేదు. ఈ లెక్కప్రకారం మొత్తం జనాభాకు కనీసం రెండుకోట్లమంది అయినావుండాలి. అసలుకే గతిలేదు, శిక్షికి దావాలా అన్నట్లు కోటిమందికే కొరత అయినప్పుడు మత్తోటిమంది యెక్కడినుండి వస్తారు? కేంద్ర ప్రభుత్వం చెప్పిన లెక్కప్రకారంచూచినా మన తాష్ట్రానికి ఇప్పుడున్న వారుగాక కొత్తటిచరు కొన్ని లక్షలమంది కావలసివుంటారు. ఆయితే ఇంతమంది మనకు వున్నారా? అసలు లభిస్తారా? అన్నదే సమస్య. ఉపాధ్యాయుల కొరత నివారణ కాకుండా విద్యాభివృద్ధి జరగాలంటే ఎట్లా జరుగుతుంది? ఈ సమస్యను పరిష్కరించకుండా కలము కాగితము వున్నది కదా అని విద్యాప్రణాళికలు తయారుచేస్తూ గడియ

గడియకు మారుస్తూ, వుంటే ప్రయోజనం ఏమిటి. వట్టి ప్రణాళికలవల్ల విద్యాభివృద్ధి జరుగుతుందా?

అయితే యీ ప్రపాధ్యాయులకొరత కల్పితమా? స్వతస్సిద్ధమా? ఎక్కువ భాగము కల్పితమని చెప్పక తప్పదు. అసలు ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ఉపాధ్యాయ వృత్తీచాలనిచంగా పరిగణించబడుతున్నది. అందువల్ల అవకాశంవున్న వారందరూ సాధ్యమైనంతవఱకు ఇతర వృత్తులలోకే పోతున్నారు. అధవా ఎవ్వరైనా ఇతర అవకాశాలులేక యీవృత్తికే పాల్పడితే వారికి అవకాశంలేకుండా పోతున్నది. ఏమంటారా? బ్రయనింగు కాకపోతే యీ వృత్తికి పనికిరాదు. బ్రయనింగు కానివారికి యీవృత్తిలో స్థిరత్వమూలేదు. భద్రతాలేదు. ఇక బ్రయనింగు విషయం చూతామాలంటే నీట్లు సంపాదించుటకే యావజ్జీవాలు క్రుంగి పోతున్నవి. ఎన్నో వందలమంది దరఖాస్తులు పెట్టుకుంటే తీరావచ్చేది ఏకొద్దిమందితో. ఆకొద్దిమంది కైనా సిఫార్సులు, లంచాలు, మొదలైనవి వుంటేనే? ఈ కర్మం ఏమిటి? ఒకవంక ప్రభుత్వం ఉపాధ్యాయులు తేరంటుంది విద్యాభివృద్ధికి! ఆప్రభుత్వమే బ్రయనింగుకు సిట్లు లేవంటుంది. ఈ అవకాశంలేమిటి? నిజంగా ప్రభుత్వం విద్యాభివృద్ధిని ఆశించి యుండడగుచేస్తున్నదా? లేక ముఖప్రతికే తియ్యనిమాటలు చెప్పుతున్నదా? బోధ పడుటలేదు.

బ్రయనింగు కేంద్రాలు తక్కువగా వున్నవని ప్రభుత్వం ఒకసాకు చెప్పవచ్చు. కాని విద్యాభివృద్ధిని కాంక్షించే ప్రజా

ప్రభుత్వం ఆ సాకు చెప్పితే ప్రజలు ఒప్పుకొరు, సంతృప్తి పడకు, బ్రయనింగు కేంద్రాలు కావలసినన్ని స్థాపించాలి. అడిగిన వారికేల లేదనకుండ సీటుల్నిచ్చాలి. అవసరమైతే ప్రతి హైస్కూలుకు అనుబంధంగా ఒక బ్రయనింగు సెంటరును నెలకొల్పాలి. అసలు ప్రభుత్వమే విద్యావంతులను ఉపాధ్యాయ వృత్తికి ఆకర్షించవలసిన అవసరమైతే వున్నది. అట్టిసితిలో తమంతటతామే కోరివచ్చిన వారికి అవకాశం లేకుండ చేయుటయే ఎంతమంచిది? ఇలా జరుగుతుంటే ఉపాధ్యాయుల కొరత ఎలా తీరుతుంది? విద్యాభివృద్ధి ప్రభుత్వం తలపెట్టినంతగా ఎలా జరుగుతుంది? ఈ సంవత్సరం ఒక్కగుంటూరుజిల్లా మొత్తం మీద కొన్ని వందలమంది బ్రయనింగు సీట్లు దొరికక అల్లాడి పోయినారు. ఇలా జరుగుతుంటే మొదలే గౌరవంలేని యీవృత్తికి ఎవరు ఆశపడతారు?

ఈనాడు హైస్కూళ్ళు పెరిగాయి. విద్యార్థులసంఖ్య పెరిగింది. కాని ఉపాధ్యాయులు లేరు.

వయోజన విద్యావ్యాప్తికి ప్రభుత్వం కంకణంకట్టుకొన్నది. కేంద్రాలు నెలకొల్పు తున్నది? ప్రణాళికలు ప్రకటిస్తున్నది. ఎంతో ప్రచారం చేస్తున్నది. కాని ఫలితంశూన్యం. అందుకు కావలసినంతమంది శిక్షణపొందిన ఉపాధ్యాయులు లేరు. నేడు నడపబడుచున్న వయోజన పాఠశాలలు నామమాత్రములని చెప్పక తప్పదు. ఉచిత నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యను రాష్ట్రమంతట అమలుపఱచవలెనన్నను ఉపాధ్యాయులు లేరు. ఈ పరిస్థితులన్నీ ప్రభుత్వం గమనించి, ఉపాధ్యాయుల కొరతలేకండ వచ్చిన వారికందటికీ బ్రయనింగు అవకాశాన్ని కల్పించి, అటు ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, ఉన్నత, విద్యాభివృద్ధికి, ఇటు వయోజన విద్యాభివృద్ధికి, హృదయ పూర్వకంగా కృషిచేయవలెననీ, నిరక్షరాస్యతా నిర్మూలనమును మాటలలోగాకుండ క్రియలో చూపవలసినదనీ, అప్పుడే సర్వతో ముఖమైన విద్యాభివృద్ధి జరుగగలదనీ, మనవి చేయుచున్నాము.

ఆరువారాల్లో చదువునేర్చుకొనుటకు తోడ్పడగల

పెద్దల విద్యావిషయిక మాసపత్రిక

వయోజనవిద్య

VAYOJANAVIDYA

వయోజన విద్య

Founders-Sri K. Subba Rao.

సంవత్సరచందా మూడురూపాయలు

కోయిలకుంట్లపోస్టు - కర్నూలుజిల్లా.

స్వీకారము - సమీక్షలు

—0:—

౧. 'గీతావాణి' :

ఇదియొక ధార్మిక మాసపత్రిక, ప్రతిమాసము 15 వ తేదీకి ప్రచురింపబడును. సంవత్సరపు చందా నాలుగురూపాయలు, విడిప్రతి ఆఱురూపాయలు.

గౌరవసంపాదకులు : పూజ్యపాద శ్రీశంకరానంద స్వామిజీ.

సంపాదకులు : ఆచార్య రామకృష్ణ, యస్, శ్రీకంఠమ్ గారలు.

కర్నూలుజిల్లా - ఆళ్ళగడ్డ 'గీతాప్రచురణసమితి'చే ప్రకటింప బడుచున్నది.

సులభమైన రచనలలో శ్రీమద్భగవద్గీత తత్వమును ప్రజలకు తెలియజేయుటయే ఈ పత్రికయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. నాస్తికత ప్రబలిపోవుచున్న యీరోజులలో వీరు గీతాసందేశమును వినిపించుటకు పూనుకొనుట యెంతయు ప్రశంసనీయము, నేడు మనము ప్రపంచదృష్టిలో ఒకవిశిష్టమైన జాతిగా నిలబడగలిగిరామన్న అదీ మహోత్సాహమైన గీతాశాస్త్రము వలననే యనుమాట మఱవరాదు. భారతీయ సంస్కృతికి, ధార్మిక తత్వమునకు, గీతాశాస్త్రమే ప్రధానము. పవిత్ర భారత భూమికి ఈ మహాగ్రంథమే ప్రాణము. గీతాతత్వము తెలిసికొని ఆచరణలో పెట్టగలిగిననాడే మనము నిజమైన భారతీయులమనిపించుకొగలము. అనాడే మనజాతికి షర్వతో ముఖమైన వికాసము, నేడే 'గీతావాణి' చందాదారులుగా చేరుదు.

సంపాదకుడు : 'గీతావాణి' - శ్రీగీతా ప్రచురణసమితి - ఆళ్ళగడ్డ-(p.o.)కర్నూలు జిల్లా.

౨. 'గుండాలకోన మాహాత్మ్యము' :

ఇదియొక వచనగ్రంథము. రచయిత: కోసంగి సిద్ధేశ్వరప్రసాద్, గ్రంథము వెల 0-4-6, ప్రకాశకులు : బాలమిత్రసేవాసంఘము, కోడూరు - కడపజిల్లా.

ఈ గ్రంథకర్త తొలిరచన 'ఈశ్వరస్తవము' అను పద్యగ్రంథము 'గుండాలకోన మాహాత్మ్యము' రెండవరచన. గ్రంథనామములం బట్టియే వాని తత్వము తెలిసికోవచ్చును. మొదటిది చెప్పనక్కఱలేదు. రెండవది ఒక పుణ్యక్షేత్ర మాహాత్మ్యము. 'గుండాలకోన' కడపమండలములోనిది. ఇచ్చట శివుడు ఎండ్రీయాపమున వెలయుచుచేత ఇది కర్కశేశ్వరక్షేత్రమనియు చెప్పబడుచున్నది. కార్తికమాసమునందు, శివరాత్రి దినమునందు స్వామికి మహోత్సవములు జరుగుచుండును.

స్థానికమైన ఈ పవిత్రక్షేత్రకథను సులభమైన వచనములో రచించి గ్రంథకర్త భక్తజనులకు మేలుచేసినాడు. దైవజ్ఞానకలవ్యానికి ఈరెండుగ్రంథములు చదువదగినవి. యువకుడు, భాషాభిమానియు నగు గ్రంథకర్త చిరంజీవియై తన రచనలమూలమున ఇతోధికముగా మాతృభాషాసేవ చేయుగాకయని మా దీవెన.

—సంపాదకుడు.

15—10—1951 నుండి 15—11—1951 వరకు.

- మేషం**—కార్యలాభము, శత్రుజయము, ప్రయాణము, ధర్మచింత, పుణ్యకార్యములు, శుభసంతోషాలు.
- వృషభం**—విజయము, చోరభయము, బంధుగమనము, కలహము, శరీరదౌర్బల్యము.
- మిథునం**—శత్రుపీడ, పరదేవతా సాక్షాత్కృతి, అందుమూలమున సర్వశత్రునాశనము, శుభ, సంతోష కార్యాలోచనలు, శరీరముందు ఉష్ణాధిక్యము.
- కర్కాటకం**—కార్యసాధనము, కపటము, ప్రయాణము, వాంఛికము, ధనలాభము, శుభవ్యయము.
- సింహము**—శుభలాభము, శత్రునాశనము, స్థానలాభము, కార్యసిద్ధి, కాటిల్యము.
- కన్య**—శరీరపీడ, ఆపమృత్యుభయము, ప్రయాణము, మిత్రసంపర్కము, అగంతుకలాభము.
- తుల**—ధనసమృద్ధి, విద్యాగోష్ఠి, మిత్రసమాగమము, శరీరాస్వస్థత, స్త్రీలాభము, పెద్దలయొక్క గౌరవము.
- వృశ్చికం**—శత్రువిజయము, పుత్ర సంతానప్రాప్తి, లేక పుత్రసమానుల కలహము, ధనలాభము, సద్గోష్ఠి.
- ధనుస్సు**—అర్థసమృద్ధి, విజయప్రాప్తి, మానసికపీడ, తుటులబయోతన, చిరాకు, పరాకు.
- మకరం**—శరీరదౌర్బల్యము, బంధుప్రాప్తి, విద్యాగోష్ఠి, విచేకవిద్యాపఠనము, విద్యత్సమాగమము, ప్రయాణము.
- కుంభం**—శరీరబాధ, శిర్షవ్యధ, ఆపమృత్యుభయము, శత్రుకలహం, ఉత్తరదిశ ప్రయాణము.
- మీనం**—చంచలము, స్థానశలనము, ధనలాభము, వ్రయము, శుభప్రాప్తి, బంధుదర్శనము.

మీ గోచారభావఫలాలు జాతకకుండలిలోని గ్రహచాలనరీత్యా పరిణామము పొందుచుండును.

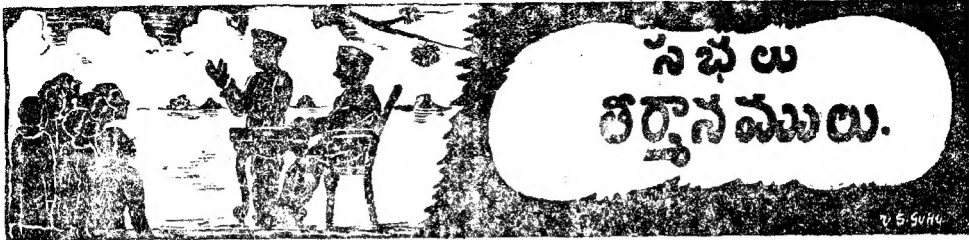
సిద్ధయొగిసి, నాడీజ్యోతిషశాస్త్రరీత్యా జాతక, ముహూర్త, వాస్తు, ప్రశ్న కవచధారణవిధానము మొదలగు విషయములు విఘ్నముగాను శరణముగా జెప్పబడును. వలయువారు నిలయుచు పేర కార్డు వ్రాసిన తెలియును.

ఇట్లు,

దైవజ్ఞభూషణ—పండిత డి. యస్. యస్. శాస్త్రి,

శ్రీ శివనాడీ జ్యోతిర్నిలయం, ఏలూరు, పల్లె గో|| జిల్లా.

ఉపాధ్యాయుల కోర్కెలను ప్రభుత్వం తీర్చాలి

తాడిపత్రి సెంటరు ఉపాధ్యాయుల అభ్యర్థన

తాడిపత్రి సెంటరు మానిసిపల్ ఎలిమెంటరీస్కూలు టీచర్లు 1-9-51 వ తేదీ ఉదయం 10|| గం|| మునిసిపల్ సెంట్రలు స్కూలునందు శ్రీయం. చలమయ్య శెట్టిగారి అధ్యక్షత క్రిందను, అదే సెంటరులోని బోర్డునియెడెడ్ ఎలిమెంటరీస్కూలు టీచర్లు మధ్యాహ్నం అదినమే 2 గం|| పై తెలిపిన స్కూలునందే శ్రీ పి. నాగరంగయ్యగారి అధ్యక్షత క్రిందను, సమావేశమైరి. రెండుసభలలోను ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రాథమిక పాఠ్యాయ ఫెడరేషన్ సహాయ కార్యదర్శి శ్రీ వి. విజయరామరాజు గారు హాజరయ్యిరి. “ప్రాథమిక విద్యార్థి వృద్ధియందు ప్రభుత్వము చాలాచిన్నమాత్రమైనందున విద్యార్థులంగములో వివిధమే సేజీమెంటును సృష్టించి ఒకే గ్రేడుకు ఆ సేజీ స్కేళ్ళను యేర్పజుచుటద్వారా ఉపాధ్యాయులలో స్పృహ యేర్పడి విద్యార్థులను తగు దారి తీయుచున్నదని, జీవితవ్యయం పెరుగుచున్నది. జీతాలు పెంచుకోవటం 1947 సం|| ప్రభుత్వము చేసిన వాగ్దానానికే చాలవిరుద్ధమని, ఉపాధ్యాయులనుండి శృతిపన్ను వసూలుచేయుట చాలాబాధించునని, తమ స్థితిగతులను నిశ్చయించుకొనుటకు పైతము సంఘస్వాతంత్ర్యముకూడా లేకుండా చేయున్నదని, రాజ్యాంగచట్టములో యిచ్చిన సంఘస్వాతంత్ర్యపు హక్కును ఉపాధ్యాయులకు వర్తింపచేయాలని, హైకోర్టులో సంఘంతరపుననే కేసువేసారు, ఉపాధ్యాయులంత తమహక్కుల రక్షణకోసము దీక్షనహించాలని “చెప్పిరి. తమపరి అధ్యక్షులవారి ఇరువురను ఉపాధ్యాయులకు విశుద్ధతను ఒక్కటే బలమైన ఆయుధమని మన అధ్యాన్నసితిని తొలగించుటకు సంఘటితపడాలని, తెలియజెబుట.

ఉపాధ్యాయుల న్యాయమైన కోర్కెలు తీర్చాలని ఫెడరేషన్ కు ఆర్థిక సహాయం చేయాలని, సెలూరులో జరుగబోవు రాష్ట్రకన్వెన్షన్ కు యిర్బరు ప్రతినిధులను పంపుటకు యేకగ్రీవముగా ఆమోదించిరి.

తాడిపత్రి } యం, చలమయ్య శెట్టి
 2-9-51 } న క్రతు రి

తే నా లి

ది 6-9-51 ఉదయం 8-30 అవ తేనాలి కొత్తపేట 13వ వార్డులో “శ్రీ వాణీ విద్యాలయము” అను పేరుతో పోలిరాజు వెంకట లక్ష్మీనరసింహారావుగారు నూతన ప్రాథమిక వాతాళ ప్రారంభింప బడెను. తెనాలి ఈస్టరేజి సి. D. I. గారు అధ్యక్షులుగను, వెస్టరేజి సి. D. I. గారు ప్రారంభకులు గను, ఈస్టరేజి J. D. I. గారిచే జాతీయ పతాకోత్సవము జరుపబడి, వెస్టరేజి J. D. I. గారిచే గాంధీ పటావిష్కరణము, గ్రంథాలయ ప్రారంభోత్సవమును జరుపబడినవి. నూతన ప్రారంభోత్సవ సమయమున నవరు స్కూలు యాజమాన్యోపాధ్యాయులు పోలిరాజు వెంకట లక్ష్మీనరసింహారావుగారు, అల్ప వయో విద్యు గావించిరి. వేంకట్రామ్ అండ్ కో, రామా అండ్ కో, ఓరియంటల్ పబ్లిషింగు, లలితా అండ్ కో పబ్లిషర్లువార్ల యేజిలలు హాజరయిరి. తందన సమర్పణములతో కార్యక్రమము ముగింపబడెను.

తే నా లి, } కంచిభొట్ల శివరామయ్య,
 6-9-1951. } నేజరు, హిందూ ఎలిమెంటరీ స్కూలు.

ఇంజీను :

ఆంధ్రేశ గ్రంథాలయధ్యక్షుడు, వయోజనవిద్యా గౌరవ ఆర్గనైజరు, నగు శ్రీ గాడిచర్ల హరిశర్మ తమకాపుగారును, అసంతృప్తము D. D. C. ప్రకారకాధికారులు, శ్రీ నాగేశ్వరకాపుగారును, కోయిల కంట్రీలో, జూనియర్. డి. ఇ., శ్రీ కే. సుబ్బరావుగారును, 16-9-51 తేదీన ముద్రామానికి విచ్చేయ, వారిని మేళ-తాళములతో పెరుగ్గొని వారికి బ్రహ్మాండమైన స్వాగతమిచ్చిరి. బహిరంగసభ జరుపబడినది. వారు ప్రజలు ప్రభుత్వముతో సహకరించవలసిన విధానములు వయోజనవిద్యారంభకళిత, గ్రంథాలయములవల్ల కలుగు ఉపయోగములనుగురించి చక్కని యుపన్యాసములిచ్చిరి. పిదప ముద్రామానిలో జరుపబడుచుండు "శ్రీ గాంధీజీ గ్రంథాలయము"ను దర్శించి అమూల్యపలనాలనిచ్చిరి. ఇచ్చటి శ్రీ బి. సి. వి. సుబ్బరాజు గారితో "వయోజనవిద్యా కేంద్రము"ను ప్రారంభించి, ప్రారంభోత్సవము జరిపి-విద్య, విజ్ఞాన-విప్రులకరించిరి. తరుపరి జాతీయగీతములతో సభ ముగించబడినది.

బి. సి. వి. సుబ్బరాజు. H. M.

అమలాపురం :

అమలాపురం తాలూకా ఎయిడెడ్డు ఎలిమెంటరీస్కూలు టీచర్ల యూనియన్ వర్క్మింకుమిటీ సమావేశము 23-9-51 తేదీ ఆదివారం పగలు 2 గంటలకు అమలాపురం శ్రీనివాస ఎయిడెడ్డు స్కూలులో యూనియన్ ప్రసిడెంటు గారును మొర్రాశ్రీ కె. సోమేశ్వరకాపుగారు అధ్యక్షతన జరుపబడి యీ దిగువ తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడినవి.

I. గౌన్టుం అధికారత్రైతియగు యీ గోవావరి పెట్రులు డెబ్బలో నీ శేష బియ్యంధర రెండు ఇంపీరియల్ గుణగుణ బియ్యం సందితో సహా రు. 50-5-0 లు అమ్మించునందున యీలోజాలతో ఉపాధ్యాయుల కిచ్చు వేతనములు D. A. తో సహా వారికుటుంబముల కగు బియ్యం ఖర్చులకయినను చాలి చాలనటుండుటవలన ఉపాధ్యాయులయొక్క వేతనములు కనీసము రు 100 మొదలూపానులకు తక్కిన గాకుండ యుండునట్లు కాంక్షన చేయించి యిప్పించగలందులకు ప్రభుత్వమును, విద్యాశాఖాధికారులను, కోరుచు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించిరి.

II. ట్రయినింగు స్కూలులో జూరును ఆయి సెకండరీగ్రేడు (Secondary grade) ట్రయినింగు శీక్షణ పొందుటకు తగినన్ని మార్కులు S. S. L. C. పబ్లికువర్క్సు (Higher grade) టిచరు సంపాదించియున్నయడల, అట్టి టిచరు మరల ట్రయినింగు అవకుండ (Without further training) సెకండరీగ్రేడు ట్రయినింగు పరీక్షకు ప్రయివేటుగా హాజరుగుటకు ఆర్డరు దయచేయించమని ప్రభుత్వమును విద్యాశాఖాధికారులను కోరుచు ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించిరి.

III. T. P. F. చంపాల కట్టుకొనుటకు విలుగా ప్రతి నెల 10 వ తేదీ తోపుగా బిల్లులు చేసినట్లుగా పంపుటకు జిల్లా విద్యాశాఖాధికారిగారిని కోరుచు తీర్మానించిరి.

IV. జోగిరాజుపాలెం ఎయిడెడ్ స్కూలు టిచరు కడలి గంగిశెట్టిగారిని మేనేజరు అన్యాయముగా తొలగించెనని తొగడ సదరు టిచరు పంపిన పిటిషను విషయములు సముమిటి ఇన్ క్వెయరు చేసిన మీదట మేనేజరున్న టిచరున్న రాజీనామా (ఎడ్జెస్టుమెంటు) అయినట్లు తెలియవచ్చినందున సదరు విషయము వ్రాత మూతకముగా యీ యూనియనుకు ఒక రిపోర్టు పంపించగలందులకు టిచరును కోరుచు తీర్మానించిరి.

V. ఎయిడెడ్ స్కూలులో పనిచేయుచున్న ఉపాధ్యాయులను రు. 5 లు సమస్యను గురించి గాని తూ॥ గో॥ జిల్లా విద్యాశాఖాధికారిగారు క్రొత్తగా జారీచేయించిన Circular సరిక్యూలర్ R. O. C. NO 380 A Date 5-9-51 ప్రకారముగాని తగ్గించకుండా వుండుటకును సదరు విషయములను గురించి ప్రభుత్వమునకు (Memorandum) మెమోరాండమును సమర్పించుటకును, అనసరము అయినయెడల డిప్రెస్సెషన్ వెళ్లుటకును, కోరుచు తీర్మానించిరి.

అమలాపురం.

23-9-51

సి. నాగభూషణము.

శక్రటి.

తాలూకా ఎయిడెడ్ టిచరు యూనియన్, అమలాపురం.

పెదపాడు సెంటరు :

ది 15-9-51 శనివారం పెదపాడు కేంద్రోపాధ్యాయ సంఘ సమావేశమనందు యీ దిగువ తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా సభవారిచే ఆమోదింపబడెను.

ఆమోదింపబడిన తీర్మానములు.

1. శ్రీ గౌరవనీయులైన పండిట్ జవహర్ లాల్ నెహ్రూగారు మన దేశ కొత్త క్రాంతి సంస్థకు ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నికైనందుకుగాను యీ సభవారు తమ సంతసమును వెల్లడించుచున్నారు.

2. శ్రీ స్వామి సీతారాంగాయ, వారి బృందము ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణముకొరకు నిరాహారదీక్షను పాగించినందుకు వారిని అభినందిస్తూ, వారి కీరితను సిద్ధింపజేయువలసినదిగా ప్రభుత్వమువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

పెదపాడు,
30-9-1951.

}

మెలవరపు సూర్యనారాయణ,
శ్రకటరీ, పెదపాడు సెంటరు - ఏలూరు తాలూకా.

శ్యామకాశహరి

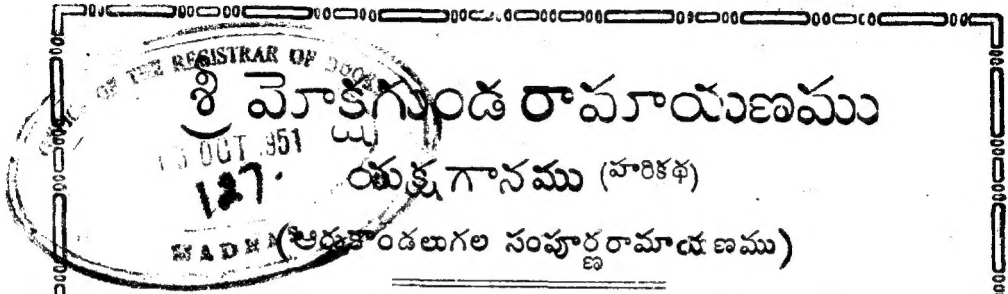

దగ్గు, త్తయదగ్గు, కోరింతదగ్గు, వగర్పుదగ్గు, కొండనాలుక, ఉబ్బసము,
చీనస, పిల్లికూతలు, జలుబు, గుండె పడిశములను పోగొట్టును.
నమూనా మందు ఉచితము.

సాక్షి వైద్యం, ఏలూరు

రామా అండ్ కో., ఏలూరు.

గ్రాంట్లు : గుంటూరు, రాజమండ్రి, భీమవరం, తెనాలి, విజయనగరములలో దొరకును.

ANDHRA (ఆంధ్రప్రదేశ్) సామాజిక సంస్థానములు

శ్రీ తాళ్ళూరి నారాయణ సత్య-వి విరచితము

ఈ గ్రంథమింత స్వల్పకాలముననే తొమ్మిది ముద్రణములు వేయబడి పేల ప్రతులు అమ్మబడియుండుట దీని ప్రాశస్త్యమునకు దర్శనము. పద్యములు, పాటలు, కీర్తనలు, మల్లు, తోహారలు అతి మనోహరములు. ప్రతివారున చదివి ఆనందింపదగినది. హరిభక్తులగు శ్రీ పురుషులకు మిగుల ఉపయోగము.

క్యాలికో బైండు వెల రు. 3-8-0

అష్టాదశ పురాణ సారము

(18 పురాణములు నాల్గభాగములలో ముద్రించబడినవి.)

వేమూరి జగన్నాథశర్మ విరచితము

ఇహపరసాధనకు 18 పురాణముల విశేషములను ప్రతివ్యక్తియు తెలుసు కొనుట ఎంత ముఖ్య అవసరమో అందరిని తెలిపిన ప్రయత్నము. అష్టాదశ పురాణములు సంస్కృత భాషయందుండుటచేత అందరును చదివి ఆనందించుటకు వీలు కలుగుటలేదు. ఆకొరతను తీర్చుటకు మేము పురాణముల నన్నిటిని సంగ్రహముగా నెన్నడు కని విని యెరుగని కథలను సులభశైలిని రసముపై తిల్లునట్లు ఆఖ్యాగోపాలము చదివి యానందించునట్లు వ్రాయించి ప్రచురించి యున్నాము. కొద్దికాలమునకే అనేక పేల ప్రతులు అమ్మబడియున్నవి.

విడిప్రతి 1కి సాదాబైండు వెల : 1-4-0.

4 భాగములు కలిపిన క్యాలికో బైండు వెల : 5-8-0.

ప్రకాశకులు :

రామా అండ్ కో., (H. O.) ఏలూరు.

ప్రాంతాలు : గుంటూరు - రాజమండ్రి - భీమవరము - తెనాలి - విజయనగరము.